

KORACI DO EKOZNAKA ZA MASLINOVO ULJE

**HRVATSKA POLJOPRIVREDNA KOMORA
SEKTOR ZA SAVJETODAVNI I STRUČNI RAD
JAVNA POLJOPRIVREDNA SAVJETODAVNA SLUŽBA**

Zagreb, listopad 2011.

KORACI DO EKOZNAKA ZA MASLINOVO ULJE

Ekološka proizvodnja jest organizirana i registrirana proizvodnja. Ona podliježe obveznoj stručnoj kontroli na cjelokupnom gospodarstvu. Priroda i učestalost stručne kontrole određuje se na temelju procjene rizika, pojave nepravilnosti i utvrđivanja sukladnosti. Stručna kontrola provodi se najmanje jednom godišnje osim kod subjekata koji se bave trgovinom na veliko zapakiranom hranom i subjekata koji proizvode prodaju direktno krajnjem potrošaču ili korisniku.

Uz obveznu stručnu kontrolu ekološka proizvodnja podliježe i službenim kontrolama hrane sukladno odredbama Zakona o hrani (NN 46/07., NN 155/08., NN 55/11.) i propisima donesenim na temelju njega.

Ekološka proizvodnja obuhvaća primjenu agrotehničkih, mehaničkih, fizikalnih, bioloških i biotehničkih mjera na obradivim površinama i korištenje neobradivih površina na način kojim se trajno održava plodnost tla, kakvoća voda, otpornost bilja na štetočinje, biološka raznolikost, produktivnost, sposobnost obnavljanja i vitalnost u poljoprivrednim i šumskim ekološkim sustavima, a shodno lokalnim pedoklimatskim uvjetima.

Ekološka biljna proizvodnja primjenjuje postupke pripreme i obrade tla koji omogućuju održavanje ili povećanje organske tvari tla, osiguravaju stabilnost i bioraznolikost tla, te sprječavaju zbijenost i eroziju tla.

Pri podizanju nasada maslina treba voditi računa o izboru sorte i podloge ali i o načinima gnojidbe. Sadni materijal treba biti certificiran i potjecati iz ekološke proizvodnje. Pri izboru sorta preporuča se obratiti pozornost na očuvanje biološke raznolikosti i dati prednost zavičajnim (autohtonim) sortama.

Uzgajati masline na ekološki način ili ne, osobna je odluka proizvođača.

Osim znanja i iskustva u uzgoju maslina, potrebno je i upoznati se i s načelima ekološke poljoprivredne proizvodnje, te surađivati s djelatnicima Javne poljoprivredne savjetodavne službe Hrvatske poljoprivredne komore.

Prvi korak

ZAKONSKI PROPISI

Načela ekološkog uzgoja maslina su određena Zakonom o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda (NN 139/2010.) i Pravilnikom o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda (NN 91/01., NN 10/07.).

Stoga svaki proizvođač (subjekt), prije nego se odluči uzgajati masline na ekološki način, treba dobro upoznati navedene zakonske odredbe.

Proizvođač treba posjedovati maslinik površine min. 0,25 ha, udaljen 50 m od prometnice na kojoj je opterećenje 100 vozila na sat ili 10 vozila u minuti ili udaljen najmanje 20 m od prometnice, ako je odvojen živom ili drugom ogradom visine najmanje 1,5 m.

Plodnost i biološka aktivnost tla održava se kod višegodišnjih nasada uzgojem leguminoza i zelenom gnojdbom, te primjenom stajskog gnojiva ili organskog materijala po mogućnosti kompostiranog, iz ekološke proizvodnje.

Dopušteno je korištenje biodinamičkih pripravaka.

Gnojiva i poboljšivači tla mogu se koristiti samo ako su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji.

Nije dopušteno koristiti mineralna dušična gnojiva.

Svi korišteni postupci za biljnu proizvodnju trebaju spriječiti ili smanjiti onečišćenje okoliša na najmanju moguću mjeru.

U slučaju utvrđene ugroženosti poljoprivrednih kultura, sredstva za zaštitu bilja mogu se koristiti samo ako su odobrena za korištenje u ekološkoj proizvodnji.

Proizvodi za čišćenje i dezinfekciju u biljnoj proizvodnji koriste se samo ako su odobreni za uporabu u ekološkoj proizvodnji.

Za suzbijanje štetočinja u ekološkom uzgoju maslina dopuštene su agrotehničke, mehaničke, fizikalne, biološke i biotehničke mjere.

Pri izboru mjera suzbijanja prvenstvo treba dati: uzgoju otpornih ili tolerantnih sorta na štetočinje; sadnji zdravog i deklariranog ekološki uzgojenog sadnog materijala; primjeni agrotehničkih mjera koje ne pogoduju razvoju štetočinja (poticanje biološke raznolikosti unutar maslinika, ujednačena gnojidba, navodnjavanje sustavom kapanja itd.); uporabi fizikalnih i mehaničkih mjera; uporabi bioloških mjera (korisni kukci i grinje, antagonistički mikroorganizmi); uporabi sredstava za ekološku zaštitu bilja prirodnog podrijetla (sumpor, bakar itd.).

Sredstava za ekološku zaštitu bilja se upotrebljavaju preventivno jer kad populacija štetnika prijeđe gospodarski prag štetnosti ili kad su povoljni klimatski uvjeti za razvoj biljnih bolesti može biti prekasno.

Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda (NN 91/01., NN 10/07.) dopušta upotrebu prirodnih neprijatelja štetočinja poljoprivrednog bilja (predatori, nametnici, superparaziti), upotrebu feromona, kada se ne primjenjuju izravno na biljke, te upotrebu repelenata (nekemijskih sintetskih odbojnih sredstava). U maslinik se postavljaju zamke za kukce (rinchotrap), obojene, ljepljive ploče, posude i klopke.

Dopuštena je upotreba sredstava za bolju ljepljivost, njegu biljaka i slično, kao biljno-mineralnih sredstava i močila za prihranu i zaštitu bilja, te sredstava koja pojačavaju otpornost biljaka.

Protiv gljivičnih bolesti je dopuštena upotreba: sumpora u prahu, močivog sumpora sumpornih pripravaka u kombinaciji (npr. s bentonitom i vapnencem od algi u voćarstvu i vinogradarstvu), vodenog stakla (natrijev i kalijev silikat), kamenog brašna, bakra samo u slučaju potrebe u voćarstvu i vinogradarstvu i uz odobrenje kontrolnog tijela, a na osnovi rezultata ispitivanja sadržaja bakra u tlu, bakrenih pripravaka (uz dodatak preslice, luka, hrena i sl.), kompostnih ekstrakta ili pak kombinacije nabrojanih pripravaka.

Protiv biljnih štetočinja je dopuštena upotreba: bakterija *Bacillus thuringiensis* (BT-pripravaka), virusnih, gljivičnih i bakterijskih preparata, upotreba sterilnih mužjaka, cvjetnog ekstrakta i praha buhača (*Pyrethrum*), dok su sintetski piretroidi zabranjeni. Dopuštena je upotreba i uljne emulzije (bez sintetičkih i kemijskih insekticida) na bazi parafinskih ulja ili biljnih ulja za neke kulture, želatine, kamenog brašna, etilnog alkohola, diatomejske zemlje, kave, ekstrakt i čaj iz kvazijina drveta (*Quassia amara*, najviše 2 % koncentracije), kalijev sapun, smeđi mazivi meki sapun (najviše 3 % koncentracije), različiti biljni pripravci, ekstrakti i čajevi (luk, hren, kopriva, preslica, paprat i dr.), bentonit (brašno od gline), vodeno staklo (natrijev ili kalijev silikat) i homeopatski i biodinamički pripravci.

Drugi korak

PRVA STRUČNA KONTROLA

Ekološka proizvodnja maslina uspostavlja se podizanjem novog nasada maslina ili pak prijelazom iz konvencionalne ili integrirane u ekološku proizvodnju starih nasada masline. Tijekom tog perioda gospodarstvo mora proći prijelazno razdoblje.

Prijelazno razdoblje (konverzija) jest razdoblje prijelaza iz neekološke u ekološku proizvodnju tijekom kojeg se primjenjuju odredbe o ekološkoj proizvodnji određene Zakonom. Ovisno o vrsti proizvodnje prijelazno razdoblje traje do tri godine a započinje najranije kada proizvođač svoje gospodarstvo uključi u sustav kontrole. Kod maslina se računa od osnivanja maslinika za nove nasade, odnosno, od cvatnje do cvatnje za postojeće nasade.

Za stare nasade maslina potrebno je izraditi plan prijelaza iz konvencionalne ili integrirane u ekološku proizvodnju.

Nakon donošenja odluke o uzgoju maslina na ekološki način potrebno je odabrati kontrolno tijelo i prijaviti se istom (Pravilnik o stručnoj kontroli u ekološkoj proizvodnji, NN 68/11.). U Hrvatskoj je registrirano sedam kontrolnih tijela:

1. "AGRIBIOCERT"	Veli dvor 11, Omišalj
2. "BIOINSPEKT"	Đakovština 2, Osijek
3. "BIOTECHNICON
PODUZETNIČKI CENTAR"	Hrvatskih iseljenika 30, Split
4. "HRVATSKE ŠUME"	Ljudevita Farkaša Vukotinovića
2, Zagreb
5. "PRVA EKOLOŠKA STANICA"	Kuraltova 8, Zagreb
6. "TRGO-INVEST d.o.o."	Dragutina Rakovca bb, Bukovlje
7. "OMEGA-CERT d.o.o."	Rebar 131, Zagreb

Nakon prijave proizvođača (subjekta) djelatnik kontrolnog tijela obavlja prvu stručnu kontrolu i izdaje **zapisnik**.

Treći korak

UPIS U UPISNIKE

Proizvođač maslina mora biti upisan u Upisnik poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava, upisan u sustav evidencije zemljišnih parcela - ARKOD koji vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Proizvođač maslina potom podnosi **zahtjev** Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja za upis u **Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji**.

Uz zahtjev (obrazac iz Priloga 1. Pravilnika o uvjetima i načinu upisa u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji, NN 39/11.) proizvođač prilaže sljedeće dokumente:

1. Zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela;
2. Zapisnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta;
3. Državni biljeg u iznosu od 70,00 kuna.

Subjekt koji obavlja samo preradu ekoloških proizvoda uz zahtjev prilaže:

1. Zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela;
2. Obrtnicu ili izvod iz registra trgovačkog suda;
3. Državni biljeg u iznosu od 70,00 kuna.

Uvoznik i/ili izvoznik ekoloških proizvoda uz zahtjev prilaže:

1. Zapisnik o obavljenoj stručnoj kontroli od strane ovlaštenih kontrolnih tijela;
2. Potvrdu o upisu u Registar carinskih obveznika;
3. Državni biljeg u iznosu od 70,00 kuna.

Dokumenti se dostavljaju u preslici.

U **Upisnik subjekata** Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja upisuje sljedeće podatke:

1. Naziv subjekata, sjedište i OIB subjekta (za proizvođače – Matični identifikacijski broj poljoprivrednog gospodarstva - MIBPG, za prerađivače, uvoznike i izvoznike - MBP/MBS);
2. Naziv ovlaštenog kontrolnog tijela koje je provelo stručnu kontrolu;
3. Redni broj upisa u Upisnik subjekata, klasa, urudžbeni broj i datum rješenja o upisu u Upisnik subjekata;
4. Datum rješenja o subjektima brisanim iz Upisnika subjekata i razlog brisanja subjekta.

Četvrti korak

STRUČNA KONTROLA

Ekološka proizvodnja na poljoprivrednom gospodarstvu podliježe stručnoj kontroli u svim dijelovima proizvodnje (Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda, NN 91/01. i NN 10/07.).

Proizvodnja prerađene ekološke hrane provodi se odvojeno u vremenu ili prostoru od hrane koja nije ekološka (Pravilnik o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda, NN 129/09.).

Ekološki proizvod mora biti **propisano označen** da se ne bi pomiješao ili zamijenio s drugim (konvencionalnim) proizvodom (Pravilnik o označavanju hrane i hrane za životinje u ekološkoj proizvodnji, NN 25/11.).

Pakiranje, rukovanje i skladištenje ekoloških proizvoda provodi se vremenski i prostorno odvojeno od drugih proizvoda (Pravilnik o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda, NN 129/09.).

Proizvođač je dužan voditi zapise o proizvodnji i knjigovodstvo temeljeno na upisima i/ili potvrdama na osnovi kojih je kontrolnom tijelu moguća provjera podrijetla, vrste i količine svih kupljenih i upotrijebljenih materijala i njihova uporaba.

O količinama proizvoda koje se izravno prodaju krajnjem korisniku proizvođač mora voditi knjige.

Proizvođač mora kontrolnom tijelu osigurati uvid u svu dokumentaciju koja se vodi na proizvodnoj jedinici.

Peti korak

IZDAVANJE POTVRDNICE

Nakon obavljene prve stručne kontrole kontrolno tijelo izdaje potvrđnicu poljoprivrednom proizvođaču.

Potvrđnica (certifikat) jest isprava kojom ovlašteno kontrolno tijelo u ekološkoj proizvodnji potvrđuje da su proizvodnja, proces ili usluga na proizvodnoj jedinici u ekološkoj proizvodnji sukladni s propisanim temeljnim zahtjevima za ekološku proizvodnju.

Postupak potvrđivanja sukladnosti temelji se na zapisnicima o obavljenoj stručnoj kontroli kontrolnog tijela i pripadajućoj dokumentaciji ispitnih laboratorija.

Kao ekološki proizvod može se deklarirati proizvod koji:

1. je proizveden u ekološkoj proizvodnji nad kojim je provedena obvezatna stručna kontrola;
2. sadrži naziv subjekta, vrstu ili popis proizvoda i razdoblje valjanosti, kodni broj kontrolnog tijela i propisani »ekoznak«.

Šesti korak

KORIŠTENJE ZNAKA "EKOPROIZVOD"

Postupak dobivanja potvrđnice preduvjet je za korištenje znaka „ekoproizvod“. Prema Pravilniku o označavanju hrane i hrane za životinje u ekološkoj proizvodnji (NN 25/11.) ekološki poljoprivredni proizvođač nakon dobivanja potvrđnice stječe uvjete i pravo na upotrebu znaka „ekoproizvod“ za jednu proizvodnu godinu.

Nanošenjem znaka "ekoproizvod" jamči se da je proizvod bio stručno kontroliran i da je potvrđen na propisan način te da je za njega izdana potvrđnica o sukladnosti s temeljnim zahtjevima za ekološku proizvodnju.

Slika 1. Znak za hrvatski „ekoproizvod“

Znak "ekoproizvod" nanosi se na prednju naljepnicu ili neposredno iznad prednje naljepnice proizvoda tako da je vidljiv, čitljiv i neizbrisiv, a nanosi se utiskivanjem, otiskivanjem bojom koja se ne može izbrisati, naljepnicom ili privjesnicom. Ako proizvođač koristi i privjesnicu, znak se mora nanijeti na nju.

Znak „ekoproizvod“ okruglog je oblika, zelene boje, otisnut na bijeloj podlozi. Veličina znaka na proizvodima varira ovisno o veličini ekoloških proizvoda.

Ekoznak se može koristiti u crno bijeloj varijanti samo u slučaju kada uporaba znaka u boji nije praktično izvediva.

Ako je boja pozadine na ambalaži ili deklaraciji tamna, znakovi se mogu uporabiti u negativu koristeći boju pozadine na ambalaži ili deklaraciji.

Ako se koristi znak u boji na obojenoj pozadini, zbog čega je teško vidljiv, može se koristiti vanjska linija razgraničenja oko znaka, kako bi se poboljšao kontrast s bojama pozadine.

Važno je promovirati ekoznak da bi bio prepoznatljiv širem krugu potrošača.

Slika 2. Europski znak za ekoproizvod

Uz hrvatski ekoznak pri označavanju, reklamiranju i prezentiranju ekoloških proizvoda obvezan je i ekoznak Europske unije.

Ukoliko se koristi ekoznak Europske unije, u istom vidnom polju mora se navesti područje gdje je uzgojena poljoprivredna sirovina od koje se sastoji proizvod na jedan od sljedećih načina:

- »EU poljoprivreda« ukoliko je poljoprivredna sirovina uzgojena u EU-u,
- »ne-EU poljoprivreda« ukoliko je poljoprivredna sirovina uzgojena u trećim zemljama,
- »EU/ne-EU poljoprivreda« ukoliko je dio poljoprivredne sirovine uzgojen u EU, a dio je uzgojen u trećoj zemlji.

OVLAŠTENI LABORATORIJI

Za analize maslinovog ulja dobivenog od ekološki uzgojenih maslina ovlaštene su laboratoriji akreditirani za analize maslinova ulja:

1. INSTITUT ZA POLJOPRIVREDU I TURIZAM POREČ

Prehrambeno-biotehnološki laboratorij, vinarski laboratorij

K. Hugiesa 8, 52440 Poreč

2. NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Služba za zdravstvenu ekologiju, Ispitni laboratorij Hrana i piće

Vukovarska ulica 46, Split 21000

3. EUROINSPEKT CROATIAKONTROLA D.O.O.

PC Laboratorij

Karlovačka cesta 4L, Zagreb 10000

Ostali koraci

TROŠKOVI I DRŽAVNA POTPORA

a) **TROŠKOVI** - Visina naknade troškova za provedbu stručne kontrole za ekološku proizvodnju je određena aktima kontrolnih tijela, a plaća je proizvođač ekoloških proizvoda.

Ostali mogući troškovi

Opis	Jedinica	kn
Troškovi puta	po prijeđenom km	prema Pravilniku*
dnevnica	1	prema Pravilniku*
Analiza tla na hranljive vrijednosti-prema potrebi	1 dubina	≥ 350,00
	3 dubine	≥ 1.050,00
Analiza rezidua i teških metala - prema potrebi	po 1 teškom metalu	130,00
	ukupno	≥ 1.950,00
	za skupinu triazinski herbicidi + klorirani pesticidi + ΣPCB	1.208,00
Analiza gotovog proizvoda	rezidue, teški metali i dr.	2.400,00-5.000,00
Državni biljezi za upis u Upisnik		70,00
Izvod iz zemljišne knjige	po 1 listu	≥ 40,00
Posjedovni list	po 1 listu	≥ 40,00

*Pravilnik o porezu na dohodak NN 95/05., članak 13.

Uz napomenu da broj kontrola ovisi o vrsti proizvodnje. Osim prve stručne kontrole najmanje jednom godišnje kontrolno tijelo može obaviti sveobuhvatni pregled proizvodne jedinice. Vrsta analiza ovisi o vrsti i uvjetima proizvodnje. Ako kontrolno tijelo posumnja u ispravnost ili vjerodostojnost određenog proizvoda, šalje uzorak na analizu. Ako se analizom utvrdi da uzorak ne sadrži nedopuštena sredstva, troškove analize podmiruje kontrolno tijelo. Ako se analizom potvrdi sumnja o upotrebi nedopuštenih sredstava, troškove analize podmiruje proizvođač.

b) DRŽAVNA POTPORA – Zakon o državnoj potpori u poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10.) i Pravilnik o izravnim plaćanjima u poljoprivredi, potporama za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja, potporama za ekološku i integriranu poljoprivrednu proizvodnju i potporama za područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi (NN 12/11., NN 54/11.) uređuju, između ostalog, izravna plaćanja u 2011. godini.

Izravna plaćanja obuhvaćaju:

- **osnovno plaćanje po poljoprivrednoj površini i**
- **proizvodno vezana plaćanja.**

Osnovno plaćanje po poljoprivrednoj površini jest plaćanje za: livade i pašnjake i **sve ostale vrste korištenja zemljišta**. Osnovno plaćanje po površini za ostale vrste korištenja daje se i za proizvodnju:

- voćnih vrsta, i to: jabuke, kruške, mandarine, kupine, maline, kivija, limuna i naranče, breskve, nektarine, marelice, trešnje, višnje, šljive, oraha, badema, lijeske, kestena, smokve, rogača i šipka, dunja, jagoda, ribiza, ogrozda, borovnica i brusnica i ostalih voćnih vrsta,
- hmelja,
- **maslina**,
- matičnih nasada podloge i plemke, i to: vinove loze, voćnih vrsta i **maslina**.

Proizvodno vezana plaćanja u biljnoj proizvodnji jesu plaćanja za maslinovo ulje, šećernu repu i duhan.

Da bi ostvario pravo na poticajna sredstva, proizvođač mora imati **minimalno 0,25 ha posadenog nasada maslina** za gospodarstva koja imaju isključivo trajne nasade.

Korisnici ostvaruju pravo na proizvodno vezana plaćanja za maslinovo ulje samo za prodane i isporučene količine kategorija ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje ako **posjeduju najmanje 30 stabala maslina**.

Korisnici izravnih plaćanja moraju biti upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, te u sustav evidencije uporabe poljoprivrednog zemljišta u digitalnom grafičkom obliku – ARKOD sustav. Obvezni su ispunjavati uvjete višestruke sukladnosti u poljoprivrednoj proizvodnji za uvjete vezane uz zaštitu okoliša, zdravlje ljudi, životinja i bilja te dobrobit životinja, utvrđene posebnim propisima i za uvjete vezane uz dobru poljoprivrednu i okolišnu praksu.

Svi korisnici koji ostvaruju pravo na izravna plaćanja uključeni su u sustav savjetovanja poljoprivrednika u pogledu ispunjavanja uvjeta višestruke sukladnosti.

Korisnici podnose i popunjavanju zahtjev za osnovno plaćanje po poljoprivrednoj površini i proizvodno vezana plaćanja isključivo elektronički, putem interneta, koristeći AGRONET sustav jednom godišnje, te ispunjeni zahtjev predaju Regionalnom uredu Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Korisnici proizvodno vezanog plaćanja za ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje do 31. siječnja iduće godine moraju dostaviti Regionalnom uredu Agencije za plaćanja:

- prijavu prodanih količina ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja na listu E iz Priloga 2. Pravilnika o izravnim plaćanjima u poljoprivredi, potporama za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja, potporama za ekološku i integriranu poljoprivrednu proizvodnju i potporama za područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi (NN 12/11., NN 54/11.),

- račun ili otkupni blok iz kojeg je razvidna količina prodanog i isporučenog ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja u godini za koju se podnosi Zahtjev,
- potvrdu, izdanu od strane objekta koji obavlja preradu masline, o razvrstavanju u ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje, u skladu s odredbama *Pravilnika o uljima od ploda i komine maslina* (NN 7/09.).

PRILOZI

Tablica 1.

Izvadak iz *Dodatka 1. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi i ruralnom razvoju* (NN 92/10.)

Omotnice za osnovno plaćanje po površini i sektorske omotnice za proizvodno vezana plaćanja za 2011. godinu

VRSTA IZRAVNOG PLAĆANJA	Jedinica mjere	Maksimalni jedinični iznos
Osnovno plaćanje po površini – livade i pašnjaci	ha	702,00
<i>Osnovno plaćanje po površini – ostale vrste korištenja</i>	ha	2.055,00
i dr.		

Izvadak iz *Dodatka 2. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10.)*

Minimalno poticane količine u 2011. godini

VRSTA IZRAVNOG PLAĆANJA	Jedinica mjere	Minimalno poticane količine
Osnovno plaćanje po površini – livade i pašnjaci	ha	1,00
Osnovno plaćanje po površini – za gospodarstva koja imaju isključivo trajne nasade	ha	0,25
Osnovno plaćanje po površini – ostale vrste korištenja	ha	1,00
<i>Maslinovo ulje, ekstra djevičansko i djevičansko</i>	l	50
i dr.		

Izvadak iz *Dodatka 3. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10.)*

Državna pomoć za proizvodno vezana plaćanja u razdoblju 2012. – 2014. godine

VRSTA IZRAVNOG PLAĆANJA	Vrijednost kuna	Maksimalni jedinični iznos
Šećerna repa	30.969.000	1.395,00 kn
Maslinovo ulje, ekstra djevičansko i djevičansko	15.380.000	10,00 kn
i dr.		

Tablica 2.

Izvadak iz *Dodatka 5. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10.)*

Maksimalna visina javne potpore prema članku 60. stavku 1. točke 2., 3., 4., 5., 6. i 7.

Mjera	Maksimalna visina javne potpore
Osiguranje od mogućih šteta proizvodnji u poljoprivredi	do 25% troška premije osiguranja godišnje
i dr.	
Kapitalna ulaganja u poljoprivredi	po zahtjevu do: <ul style="list-style-type: none"> – 50% opravdanih troškova investicije – 55% opravdanih troškova investicije za mlade poljoprivrednike – 60% opravdanih troškova investicije za teže uvjete gospodarenja – 65% opravdanih troškova investicije za teže uvjete gospodarenja i mlade poljoprivrednike – 75% opravdanih troškova investicije vezanu uz primjenu nitratne direktive
i dr.	
<i>Ekološka poljoprivredna proizvodnja</i>	do: <ul style="list-style-type: none"> – 2.894,00 kn/ha za povrće i višegodišnje nasade – 2.394,00 kn/ha za oranice – 1.548,00 kn/ha za livade i pašnjake
i dr.	

Ekološki proizvođač može ostvariti pravo na izravna plaćanja ako je u trenutku podnošenja Zahtjeva:

- upisan u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji pri Ministarstvu,
- ili nije upisan u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji, ali je obavezan ekološku proizvodnju podvrgnuti stručnoj kontroli najkasnije do 15. lipnja 2011. godine i upisati se u Upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji pri Ministarstvu najkasnije do 15. srpnja 2011. godine.

Ovlaštena kontrolna tijela za ekološku poljoprivrednu proizvodnju dužna su do 31. prosinca tekuće godine u elektroničkom obliku dostaviti Agenciji za plaćanja podatke o površini i kulturi unutar ARKOD parcela na kojima je potvrđena ekološka proizvodnja.

Napomena: Ako su vjetrozaštitni pojasevi, žive međe, jarci, kamene ograde, suhozidi i poljski putovi sastavni dio tradicionalne kulture krajolika i dobre poljoprivredne prakse njihova površina se uzima kao stvarno korištena površina u slučaju da njihova površina ne prelazi 5 % ukupne površine.

Prema Zakonu o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10.) korisnici državnih potpora istovremeno mogu podnijeti zahtjev za ostvarivanje sredstava iz programa potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju ovlaštenim pravnim osobama i središnjim tijelima državne uprave, jedinicama lokalne samouprave i jedinicama područne (regionalne) samouprave.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za mjere iz svojih programa potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju dužne su zatražiti odobrenje Ministarstva.

Iznimno mogu odobravati lokalne potpore poljoprivredi bez odobrenja Ministarstva i to zaključno s 1. studenim 2011.

Davatelji državne potpore dužni su izvijestiti Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) o provedenim i isplaćenim potporama poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Pravilnik o izravnim plaćanjima u poljoprivredi, potporama za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja, potporama za ekološku i integriranu poljoprivrednu proizvodnju i potporama za područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi (NN 12/11., NN 54/11.) propisuje

način provedbe izravnih plaćanja, detaljne uvjete, kriterije i postupke za ostvarivanje izravnih plaćanja, te način i uvjete provedbe mjera ruralnog razvoja koje obuhvaćaju potporu za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja, **potporu za ekološku i integriranu poljoprivrednu proizvodnju** i potporu za područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi.

Prema spomenutom Pravilniku, a prema članku 15. korisnik proizvodno vezanog plaćanja podnosi **Zahtjev**:

- za ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje na listu A i
- prijavljuje površine pod maslinama i broj stabala maslina na listu B Agenciji za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju putem elektroničkog sustava - Integrirani administrativni i kontrolni sustav (IAKS).

Do 31. siječnja iduće godine Korisnik iz stavka 1. ovoga članka mora dostaviti Regionalnom uredu Agencije za plaćanja:

- prijavu prodanih količina ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja na listu E iz Priloga 2. ovoga Pravilnika,
- račun ili otkupni blok iz kojeg je razvidna količina prodanog i isporučenog ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja u godini za koju se podnosi Zahtjev,
- potvrdu, izdanu od strane objekta koji obavlja preradu masline, o razvrstavanju u ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje, u skladu s odredbama *Pravilnika o uljima od ploda i komine maslina*.

c) REPROMATERIJAL – Prema Pravilniku o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda (NN 91/01., NN 10/07.) i Pravilniku o vođenju baze podataka za poljoprivredni reprodukcijски materijal iz ekološke proizvodnje (NN 89/08.) materijal za reprodukciju za podizanje višegodišnjih nasada treba potjecati iz ekološke proizvodnje.

Bazu podataka o vrsti i sorti poljoprivrednog reprodukcijskog materijala dobivenog u ekološkoj poljoprivredi vodi Ministarstvo u elektroničkom obliku i javno je dostupna. Svaka vrsta i sorta koja nije upisana u bazu podataka smatra se da nije dostupna za ekološku poljoprivredu.

Popis poljoprivrednog reprodukcijskog materijala iz ekološke proizvodnje sastavlja Ministarstvo i svake godine prije početka sadne ili sjetvene sezone isti dostavlja kontrolnim tijelima. Kontrolna tijela pak informiraju subjekte u ekološkoj proizvodnji o dostupnosti poljoprivrednog reprodukcijskog materijala iz ekološke proizvodnje.

U ekološkoj poljoprivredi dopuštena je upotreba gnojiva i sredstava za poboljšanje tla, mineralnih gnojiva za dopunsku gnojidbu i aktivatora kompostiranja, komposta i organskih gnojiva, sredstava za bolju ljepljivost, njegu biljaka, sredstava za zaštitu bilja, mikroorganizama za biološko suzbijanje štetočinja, tvari koje se rabe u zamkama i dispenzerima, te drugih sredstava koja se tradicionalno rabe.

MOGUĆNOST OSNIVANJA ZADRUGE

Prema Zakonu o zadrugama (NN 34/11.) zadruga je dragovoljno, otvoreno, samostalno i neovisno društvo kojim upravljaju njezini članovi, a svojim radom i drugim aktivnostima ili korištenjem njezinih usluga, na temelju zajedništva i uzajamne pomoći ostvaruju, unapređuju i zaštićuju svoje pojedinačne i zajedničke gospodarske, ekonomske, socijalne, obrazovne, kulturne i druge potrebe i interese i ostvaruju ciljeve zbog kojih je zadruga osnovana.

Ne samo danas, već i od kraja pretprošlog stoljeća na našim prostorima zadruga ima značajno mjesto u oblikovanju interesnih istupa pojedine grupe ljudi. Organiziranost i snaga zadruga govori o stanju i snazi pojedine zajednice ljudi.

Pravila zadruga su temeljni i opći akt koji donosi skupština zadruga.

Član zadruga može biti samo osoba koja neposredno sudjeluje u radu zadruga, koja posluje putem zadruga ili koristi njezine usluge ili na drugi način neposredno sudjeluje u ostvarenju ciljeva zbog kojih je zadruga osnovana. Članstvo u zadruzi ne može se prenijeti na drugu osobu.

Zadruhu može osnovati najmanje sedam osnivača, koji su potpuno poslovno sposobne fizičke osobe i pravne osobe.

Poljoprivredna zadruga je zadruga koja kao glavnu djelatnost obavlja djelatnost bilinogojstva, stočarstva, šumarstva ili lovstva ili s njima povezane uslužne djelatnosti, odnosno pomoćne djelatnosti u poljoprivredi ili djelatnost proizvodnje proizvoda bilinogojstva i stočarstva i prvoga stupnja njihove prerade.

MOGUĆNOST OSNIVANJA PROIZVOĐAČKE ORGANIZACIJE U SEKTORU MASLINOVOG ULJA I STOLNIH MASLINA

Prema Zakonu o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (NN 149/09.), Pravilniku o priznavanju proizvođačkih organizacija u sektoru maslinovog ulja i stolnih maslina (NN 3/11.) definirani su pojmovi:

Proizvođač je pravna ili fizička osoba, koja proizvodi maslinovo ulje i/ili stolne masline, a upisan je u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava Republike Hrvatske.

Proizvođačka organizacija jest pravna osoba, ili jasno definirani dio pravne osobe, osnovana od strane proizvođača u sektoru maslinarstva i priznata od strane Ministarstva.

Čine ju proizvođači maslina, maslinovog ulja i/ili stolnih maslina upisanih u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, koji nisu članovi neke druge priznate proizvođačke organizacije iz sektora maslinarstva. Proizvođačka organizacija ima najmanje 30 članova, statut, trogodišnji program rada i osigurava uredno komercijalno i računovodstveno upravljanje svojim aktivnostima. Omogućuje provedbu kontrole na terenu i podnosi Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju godišnje programe rada, godišnje zahtjeve za financiranjem ako se za to odluči te godišnja izvješća o provedbi programa rada.

Udruženje proizvođačkih organizacija jest pravna osoba, ili jasno definirani dio pravne osobe, osnovana udruživanjem proizvođačkih organizacija u sektoru maslinarstva i priznata od strane Ministarstva. Sastoji se od priznatih proizvođačkih organizacija koje nisu dio nekog drugog priznatog udruženja proizvođačkih organizacija u sektoru maslinarstva i udružuje najmanje 5 proizvođačkih organizacija u sektoru maslinarstva. Ima trogodišnji program rada te omogućuje provedbu kontrola na terenu i podnosi Agenciji za plaćanja godišnje programe rada, godišnje zahtjeve za financiranjem ako se za to odluči te godišnja izvješća o provedbi programa rada.

Sektorska organizacija jest pravna osoba osnovana na inicijativu organizacija ili udruženja iz područja proizvodnje, trgovine i/ili prerade u sektoru maslinarstva i priznata od strane Ministarstva. Ona omogućuje sveobuhvatno i uravnoteženo predstavljanje svih gospodarskih aktivnosti

vezanih uz proizvodnju i preradu, kao i uz trgovinu maslinovim uljem i/ili stolnim maslinama. Sastoji se od najmanje 5 proizvođačkih organizacija i/ili udruženja u sektoru maslinarstva, ima trogodišnji program rada te omogućuje provedbu kontrola na terenu i podnosi Agenciji za plaćanja godišnje programe rada, godišnje zahtjeve za financiranjem ako se za to odluči te godišnja izvješća o provedbi programa rada.

Ministarstvo priznaje proizvođačke organizacije, njihova udruženja i sektorske organizacije u sektoru maslinarstva na temelju podnesenog Zahtjeva za priznavanje najkasnije do 15. veljače tekuće godine.

Obrazac zahtjeva za priznavanje (proizvođačke organizacije, udruženja, sektorske organizacije) u sektoru maslinarstva s Programom rada iz Dodatka II Pravilnika o priznavanju proizvođačkih organizacija u sektoru maslinovog ulja i stolnih maslina (NN 3/11).

1. Osnovni podaci

1.	Podnositelj - naziv		
2.	Pravni oblik		
3.	Matični broj subjekta		
4.	OIB		
5.	Sjedište (mjesto)		
6.	Adresa, ulica, kućni broj		
7.	Županija		
8.	Poštanski broj, mjesto		
9.	Telefonski broj		
10.	Fax		
11.	E-mail		
12.	Podaci o računu	12.1. Naziv banke	
		12.2. Broj računa	
13.	Podaci o osobi ovlaštenoj za zastupanje (ime, prezime, OIB)		
14.	Datum popunjavanja Zahtjeva		
15.	Potpis podnosioca Zahtjeva		

2. Dokumenti u prilogu

Zahtjev je potpun ukoliko sadrži sljedeće dokumente:

1. Izvadak iz sudskog registra Trgovačkog suda ne stariji od 3 mjeseca (ovjerena preslika)
2. Potvrda o nekažnjavanju za osobe ovlaštene za zastupanje, ne starija od mjesec dana
3. Potpisani karton (ovjerena preslika)
4. Statut, odnosno statutarni dokument, osnivački ugovor i sl. (potpisana i ovjerena preslika)
5. Preslika potvrde banke o otvaranju računa
6. Trogodišnji program rada

ZAKONSKA REGULATIVA

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI I OZNAČAVANJU EKOLOŠKIH PROIZVODA (NN 139/10.)

- ✿ Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda (NN 91/01., NN 10/07.);
- ✿ Pravilnik o označavanju hrane i hrane za životinje u ekološkoj proizvodnji (NN 25/11.);
- ✿ Pravilnik o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (NN 129/09.);
- ✿ Pravilnik o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (NN 13/02., NN 10/07.);
- ✿ Pravilnik o vođenju baze podataka za poljoprivredni reprodukcijski materijal iz ekološke proizvodnje (NN 89/08.);
- ✿ Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u upisnik subjekata u ekološkoj proizvodnji (NN 39/11.);
- ✿ Pravilnik o stručnoj kontroli u ekološkoj proizvodnji (NN 68/11.);
- ✿ Zakon o državnoj potpori u poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10.);
- ✿ Pravilnik o izravnim plaćanjima u poljoprivredi, potporama za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja, potporama za ekološku i

integriranu poljoprivrednu proizvodnju i potporama za područja s težim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi (NN 12/11., NN 54/11.);

- ✿ Pravilnik o potpori u sklopu Programa za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina (NN 3/07., NN 155/08.);
- ✿ Pravilnik o provedbi mjera potpore dohotku poljoprivrednih gospodarstava (NN 21/11.);
- ✿ Pravilnik o provedbi programa razvitka seoskog prostora (NN 71/05., NN 37/06., NN 96/07., NN 86/08.);
- ✿ Pravilnik o uljima od ploda i komine maslina (NN 7/09.);
- ✿ Pravilnik o priznavanju proizvođačkih organizacija u sektoru maslinovog ulja i stolnih maslina (NN 3/11.).

ISPITNI LABORATORIJI ZA MASLINOVO ULJE:

1. INSTITUT ZA POLJOPRIVREDU I TURIZAM POREČ

Prehrambeno-biotehnološki laboratorij, vinarski laboratorij

K. Hugiesa 8, 52440 Poreč

www.iptpo.hr

Tel.: 052/408 300

2. NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Služba za zdravstvenu ekologiju, Ispitni laboratorij Hrana i piće

Vukovarska ulica 46, Split 21000

www.zjz-split.t-com.hr

Tel.: 021/401 141

3. EUROINSPEKT CROATIAKONTROLA d.o.o.

PC Laboratorij

Karlovačka cesta 4L, Zagreb 10000

www.croatiakontrola.hr

Tel.: 01/4817 215

Fax. 01/4817 191

e-mail: croatiakontrola@zg.t-com.hr

ISPITNI LABORATORIJI:

1. **EUROINSPEKT CROATIAKONTROLA d.o.o.**
Preradovićeva 31 a, 10000 ZAGREB
Tel.: 01/ 4817 215; 4817 182
e-mail: croatiakontrola@zg.tel.hr
2. **ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO GRADA ZAGREBA**
Mirogojska 16, 10000 ZAGREB
- Analiza vode za piće, podzemne, površinske i otpadne vode i ispitivanje namirnica
Tel.: 01/ 4696 280, 4696 281, 4696 162
www.publichealth-zagreb.hr
3. **AGRONOMSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU**
Svetošimunska cesta 25, 10000 ZAGREB
Tel.: 01/239 3777
- **ZAVOD ZA MELIORACIJE** - Fizikalna i kemijska analiza tla, sedimenata kemijske analize vode i biljnog materijala
Svetošimunska cesta 25, Paviljon 5, 2. kat, 10000 Zagreb
Tel.: 01/ 239 3854; Fax: 01/ 231 5300
- **ZAVOD ZA ISHRANU BILJA** - Fizikalna i kemijska analiza tla, analiza gnojiva, poboljšivača tla i biljnog materijala
Svetošimunska cesta 25, Paviljon 6, 1. kat, 10000 Zagreb
Tel.: 01/239 3817; Fax: 01 239 4011
4. **ŠUMARSKI INSTITUT JASTREBARSKO**
Cvjetno naselje 41, 10450 JASTREBARSKO
- Fizikalna i kemijska analiza tla, kemijska analiza vode i biljnog materijala
Cvjetno naselje 41, p.p. 40, 10 450 Jastrebarsko
Tel.: 01/ 62 73 000; Fax: 01/ 62 73 035
5. **HRVATSKI CENTAR ZA POLJOPRIVREDU, HRANU I SELO
ZAVOD ZA TLO I OČUVANJE ZEMLJIŠTA**
Vinkovačka cesta 63 c, 31 000 Osijek,
- Kemijska analiza tla, gnojiva, poboljšivača tla i biljnog materijala
Vinkovačka cesta 63 c, 31 000 Osijek
Tel.: 031/ 275 180; 275 194
6. **SMS PREHRAMBENO RAZVOJNI CENTAR d.o.o.**
Kurtovići bb, 21231 Klis
- Analiza maslinova ulja, analiza tla i vode, analiza komposta, analiza gotovih proizvoda, zdravstvena ispravnost, senzorska ispitivanja i ispitivanja roka trajanja proizvoda
Tel.: 021/ 240 282, 261 677; Mob. 091 43 43 937
e-mail: info@sms.hr
7. **INSPECTO d.o.o. Kontrola kakvoće robe**
Električne centrale 1, 31400 Đakovo
- Kontrola kakvoće poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, tlo, voda
Tel.: 031/ 813 479; Fax: 031/ 822 146
e-mail: inspecto@inspecto.hr

KONTROLNA TIJELA:

1. **"AGRIBIOCERT"**

Veli dvor 11, 51513 OMIŠALJ
Tel.: 051/842 607;
e-mail: zadruga.agribiocert@ri.t-com.hr

2. **"BIOINSPEKT" d.o.o.**

Dakovština 2, 31000 OSIJEK
Tel.: 031/204 620, Fax: 031/213 659;
e-mail: bioinspekt@os.t-com.hr

3. **"BIOTECHNICON PODUZETNIČKI CENTAR" d.o.o.**

Hrvatskih iseljenika 30, 21000 SPLIT
Tel.: 021/485 461, Fax: 021 348 871;
e-mail: havrin@biotechnicon.hr

4. **"HRVATSKE ŠUME"**

Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2, 10000 ZAGREB
Tel.: 01/4804 111; 4804 159, Fax: 01/4804 101
e-mail: direkcija@hrsume.hr; jadranka.rosa@hrsume.hr

5. **"PRVA EKOLOŠKA STANICA"**

Kuraltova 8, 10000 ZAGREB
Tel.: 01/2348 628;
e-mail: marinz@zg.t-com.hr

6. **"TRGO-INVEST " d.o.o.**

Dragutina Rakovca bb, 35209 BUKOVLJE
Tel.: 035/276 119;
e-mail: trgoinvest@gmail.com

7. **"OMEGA-CERT " d.o.o.**

Rebar 131, 10000 ZAGREB
Tel.: 095 568 6436;
e-mail: omega-cert1@gmail.com

KONTAKTI:

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I
RURALNOG RAZVOJA**

**UPRAVA ZA RURALNI RAZVOJ
UPRAVNA DIREKCIJA SAPARD/IPARD PROGRAMA
SEKTOR ZA RAZVOJ RURALNOG PROSTORA**

ODJEL ZA EKOLOŠKU I INTEGRIRANU POLJOPRIVREDU

Ulica grada Vukovara 78, 10000 ZAGREB

Tel.: 01/ 6106 204

[web adresa: http://www.mps.hr](http://www.mps.hr)

**HRVATSKA POLJOPRIVREDNA KOMORA
Fra Andrije Kačića Miošića 9/III, 10000 ZAGREB
Tel.: 01/4882 700, 4882 712; Fax: 01/4882 701**

**JAVNA POLJOPRIVREDNA SAVJETODAVNA SLUŽBA
SEKTOR ZA STRUČNI I SAVJETODAVNI RAD
ODJEL ZA EKOLOŠKU I INTEGRIRANU POLJOPRIVREDU**

Sprečka 6, 10000 ZAGREB

Tel.: 01/6310 519; Fax.: 01/6310 531

e-mail: komora@komora.hr;

web adresa: <http://www.komora.hr>

Autor: mr. sc. Marija Ševar, dipl. ing. agr.

Odgovorni urednik: Željka Gudelj Velaga, dipl. ing. agr.

Grafička priprema: mr. sc. Marija Ševar

Nakladnik: Hrvatska poljoprivredna komora